

Samenvatting

Het college legt aan de gemeenteraad het voorstel voor om de klantbijdrage voor Omnibuzz-reizigers niet te verhogen in 2024. De aanleiding hiervoor is het besluit van het Rijk om de reizigerstarieven in het regionale openbaar vervoer niet te verhogen in 2024. Hierdoor ontstaat een verschil in klantbijdragen tussen Omnibuzz en het openbaar vervoer, hetgeen in strijd is met onze uitgangspunten.

Aan de gemeenteraad wordt daarom voorgesteld een gewijzigd artikel in de Wmo-verordening vast te stellen met als doel de klantbijdrage Omnibuzz in 2024 op het prijsniveau van 2023 te houden. In de tussentijd wordt de verhoging van de klantbijdrage door Omnibuzz *on hold* gezet tot het moment dat de gemeenteraad een besluit heeft genomen.

Beslispunten

1. De gemeenteraad, middels bijgevoegd raadsvoorstel, voor te stellen om in te stemmen met de wijzigingsverordening "Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 per 1 januari 2024".

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 9 januari 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Inwoners met een mobiliteitsbeperking die geen gebruik (meer) kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer (OV) kunnen op basis van de Wmo2015 geïndiceerd worden voor het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV). Dit vervoer wordt in Maastricht georganiseerd door de GR Omnibuzz. Reizigers betalen voor hun ritten met Omnibuzz een klantbijdrage die op het niveau ligt van de tarieven in het OV. De klantbijdrage wordt daarbij jaarlijks geïndexeerd met dezelfde index die gehanteerd wordt in het OV. Op deze manier blijven de tarieven in beide vervoerssystemen gelijk oplopen, hetgeen een uitgangspunt is.

De Landelijke Tarieven Index (LTI) voor 2024 is vastgesteld op **+11,72%**. Dit betekent een forse verhoging voor reizigers in zowel het OV als binnen Omnibuzz. Echter, ten aanzien van het OV heeft de landelijke politiek geageerd op deze hoge index. Een motie van kamerlid Bikker is recent aangenomen waardoor vanaf 2024 structureel 300 miljoen euro extra beschikbaar komt voor het regionale OV. Dit bedrag is o.a. bedoeld om het OV op hetzelfde prijspeil te houden als in 2023. Dit betekent dat de klantbijdrage in het OV niet wordt verhoogd in 2024. Helaas is het alternatief voor het OV voor mobiliteitsbeperkten – het CVV – niet meegenomen in deze plannen.

Toepassing van de LTI op de klantbijdrage Omnibuzz zal daarom leiden tot ongelijkheid tussen het OV-tarief en de klantbijdrage in het Wmo vervoer. In voorliggende nota wordt voorgesteld deze ongelijkheid te voorkomen en daartoe ook de klantbijdrage Omnibuzz in 2024 niet te verhogen.

2. Context

De klantbijdrage Omnibuzz wordt jaarlijks geïndexeerd met de Landelijke Tarieven Index (hierna LTI). Dit is vastgelegd in de [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020](#). Voor de LTI is gekozen omdat de reizigerstarieven van Omnibuzz dan gelijk oplopen met het OV, waar ook de LTI van toepassing is op de klantbijdrage. Personen die geen gebruik (meer) kunnen maken van het OV, kunnen zodoende tegen (nagenoeg) gelijke kosten reizen met Omnibuzz. Dit is een uitgangspunt binnen de GR Omnibuzz en van de Maastrichtse gemeenteraad (zie [raadsnota van 31 mei 2022](#)).

De LTI voor 2024 is vastgesteld op +11,72%. Voor Omnibuzz-reizigers zou dit een verhoging van 11 cent per zone betekenen (van €0,92 naar €1,03 per zone). De gemiddelde reiziger in Maastricht reist 125 zones per jaar, hetgeen ertoe leidt dat men gemiddeld €13,75 duurder uit is. Reizigers die echter het maximale reisbudget gebruiken van 590 zones, zijn €64,90 per jaar duurder uit. Deze laatste groep is in de regel de meest kwetsbare groep voor wie geen alternatief beschikbaar/bereikbaar is

en die vaak ook op andere onderdelen hogere (zorg)kosten hebben als gevolg van hun beperking(en).

Doordat het Rijk heeft geregeld dat een prijsverhoging in het regionale OV niet zal plaatsvinden in 2024, komt het uitgangspunt om in beide vervoersvormen gelijke klantbijdragen te rekenen onder druk te staan. Het Dagelijks Bestuur van de GR Omnibuzz heeft daarom op 21 november jl. een oproep gedaan aan de colleges van de 30 deelnemende gemeenten om ook de klantbijdrage Omnibuzz niet te verhogen in 2024.

Het college staat sympathiek tegenover deze oproep maar heeft niet het mandaat om dit eigenstandig te regelen. Omdat de klantbijdrage Omnibuzz en de index op dit tarief in de Wmo-verordening is vastgelegd, is het aanpassen c.q. afwijken van de klantbijdrage een raadsbevoegdheid.

Besluitvorming hierover is daarbij niet mogelijk gebleken vóór 1 januari 2024, mede gezien het late tijdstip waarop het Rijksbesluit bekend was en het gegeven dat het besluitvormingstraject in 30 individuele gemeenten doorlopen moet worden. Daarom - anticiperend op de positieve besluitvorming in iedere gemeente en handelend in de geest van de bestuurlijke uitgangspunten - zal Omnibuzz géén verhoging van klantbijdrage doorvoeren per 1 januari 2024 (de tarieven worden in de 1e helft van 2024 *on hold* gezet). Dit geeft gemeenten voldoende ruimte om het raadstraject te doorlopen. En dit biedt Omnibuzz de mogelijkheid om tijdig en eenduidig te communiceren over de klantbijdrage 2024.

3. Gewenste situatie

Het voorstel om in 2024 geen verhoging van de klantbijdrage Omnibuzz door voeren ten opzichte van 2023, kan worden gerealiseerd door aanpassing van het volgende artikel in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020. Hierin wordt aanvullend geregeld dat per 1 januari 2024, en enkel voor het kalenderjaar 2024 de nullijn wordt gehanteerd. Vanaf 1 januari 2025 wordt dan weer de reguliere indexering toegepast. De voorgestelde wijziging is dikgedrukt in onderstaand gewijzigd artikel.

GEWIJZIGD Artikel 17 lid 3 sub d. van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020

“Er geldt geen eigen bijdrage voor de kosten die het college maakt voor de collectieve vraagafhankelijke vervoersvoorziening. Voor deze voorziening is een algemeen gebruikelijke klantbijdrage aan de orde. De algemeen gebruikelijke klantbijdrage is per 1 januari 2023 vastgesteld op €0,92 per (instap)zone, voor maximaal 590 zones per kalenderjaar, behoudens het gestelde in de nadere regels. De klantbijdrage wordt per 1 januari 2023 jaarlijks per 1 januari geïndexeerd met de LTI-index en door de uitvoeringsorganisatie ‘Omnibuzz’ kenbaar gemaakt aan reizigers. **Het indexcijfer per 1 januari 2024 wordt, in afwijking op hetgeen hiervoor is bepaald, voor het kalenderjaar 2024 vastgesteld op 0%”**

Via bijgevoegd raadsvoorstel wordt een wijzigingsverordening ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad waarin bovenstaand gewijzigd artikel is opgenomen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Binnen de GR Omnibuzz wordt toegewerkt naar een beter georganiseerd doelgroepenvervoer, dat goed aansluit op het openbaar vervoer, zodat inwoners zorgeloos en optimaal kunnen blijven reizen. Een vervoerssysteem dat financieel bereikbaar is en ervoor zorgt dat mensen die minder zelfredzaam zijn toch daar kunnen komen waar ze moeten zijn. Met een zo optimaal mogelijke afstemming op de specifieke situatie van de verschillende doelgroepen. Dit draagt vervolgens bij aan meer leefbaarheid en betere gezondheid. De efficiëntere inzet van voertuigen en de koppeling aan het grootschaliger OV draagt bij aan duurzame mobiliteit.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

Het niet toepassen van de LTI op de klantbijdrage leidt tot inkomstenderving bij gemeenten. In de gemeente Maastricht wordt de som aan gemiste klantbijdragen ingeschat op 500.000 zones x €0,11 = €55.000 op jaarbasis in 2024 (prognose).

De door het Rijk extra beschikbaar gestelde financiële middelen voor het regionale OV zijn niet beschikbaar voor het collectief vraagafhankelijk vervoer Wmo. Het Algemeen Bestuur Omnibuzz heeft op 20 december jl. een principebesluit genomen om de gedeerde inkomsten over de 1^e helft van 2024 ten laste te brengen van de binnen Omnibuzz aanwezige algemene reserve. Voor Maastricht betekent dit een dekking van ± €27.500

De dekking voor de resterende €27.500,- in 2024 wordt gevonden in het positieve resultaat dat de gemeente Maastricht in 2023 behaalt op de jaarrealisatie Omnibuzz. Dit bedrag komt medio 2024 ter beschikking na vaststelling van het Jaarverslag Omnibuzz 2023. In de [tweede bestuursrapportage 2023](#) is hier reeds melding van gedaan.

Vanaf 2025 wordt de gemeentelijke begroting (batenpost CVV) structureel aangepast op basis van voorliggend voorstel.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Voorafgaand aan voorliggend voorstel is het *Cliëntenpanel Omnibuzz* geconsulteerd. Het cliëntenpanel stelt unaniem voor om de nullijn aan te houden voor de klantbijdragen. De belangrijkste argumenten hierbij zijn:

- Tarieven van Omnibuzz en OV moeten hetzelfde behandeld worden.
- De kosten van de mensen die tot de doelgroep behoren stapelen zich behoorlijk op, door o.a. het abonnementstarief en stijgende kosten van andere voorzieningen. Zeker voor mensen met gezondheidsproblemen. Daar komt nog bij dat de klantbijdrage in Omnibuzz in een aantal regio's recent aanzienlijk is verhoogd om te komen tot nagenoeg gelijke klantbijdragen in heel Limburg.
- In de landelijke gebieden, waar de reisafstanden groter zijn, voelen klanten deze stijging het meest omdat een rit al gauw 3 of 4 zones betreft.

- De suggestie dat mogelijk meer mensen het OV gaan gebruiken als Omnibuzz duurder is, achten zij niet realistisch. De meeste klanten hebben immers geen keuze en zijn (volledig) afhankelijk van Omnibuzz.
- De hoge kosten en de afhankelijkheid door het gebrek aan alternatieven leiden mogelijk tot verminderde sociale contacten en zelfs vereenzaming. Het aanbod aan passende alternatieven is zoals gezegd schaars, voor rolstoelgebruikers in het bijzonder.
- Naast het inhoudelijke advies van het cliëntenpanel Omnibuzz wordt aandacht gevraagd voor de betrokkenheid van de Wmo-raden in iedere gemeente.
- Bij het uitwerken van meerdere varianten, groeit de kans op verschillende tarieven. Dit is in de ogen van het cliëntenpanel niet wenselijk. Er moet worden gewaakt voor een lappendeken van verschillende tarieven.
- Uiteraard is er ook begrip voor de financiële situatie van gemeenten. In dat kader zijn er zorgen uitgesproken dat verminderde inkomsten voor gemeenten wellicht kunnen leiden tot andere beheersmaatregelen, zoals de budgettering van reiszones.

11. Voorstel

1. De gemeenteraad, middels bijgevoegd raadsvoorstel, voor te stellen om in te stemmen met de Wijzigingsverordening “Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 per 1 januari 2024”.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Tijdpad besluitvorming

9 januari 2024	Domeinvergadering
30 januari 2024	Raadsvergadering
Begin februari 2024	wettelijke publicatie gewijzigde verordening MO
1 januari 2024	Start raadsbesluit met terugwerkende kracht